

Kempton, Illinois, 1944

Šeštadienīš, 1947.V.10

Ne vienas, gal būt, ieškodamas ramesnio kampo ar vakare besiklausydamas už lango sprogsiančių pumpurų šlamesio prisimena, kad kaip tik šiomis dienomis sukanka dveji metai niūraus ir betikslio gyvenimo bendroje stovykloje. Ir nejučiomis pradeda žvalgytis aplink, lygindamas save ir apie jį esančius žmones su ankstyvesniais, kurie prieš dvejis metus, nesuskubę išgydyti delnuose pūslių ir atsikratyti švebiško kvapo, su nedideliu turtu pradėjo rinktis į amerikiečių karinių pajėgų organizuojamą stovyklą. Greitai tuose pilkuose namuose neliko nė vieno kampo, kuriame nekvepuotų žmogus, su didele viltimi laukdamas rytdienos, kuri turėjo pagaliau atnešti ką nors naujo ir panašaus į žmogaus laisvę. Ir kiek buvo kalbų apie ankstyvesnį vergavimą nacinėje Vokietijoje, kiek spėliojimų apie rytdieną!

Bet dienos bėgo, kalbos tilo, o stovykla pilkėjo ir darėsi niūresnė. Tie žmonės, kurie buvo nauji ir nepažįstami, tapo ikyriaus ir nepakenčiamais kaimynais. Kurie, regis, savyje turėjo daug energijos, sumanumo ir drąsos, šiandien lygiai tokie pat pa- niurę, pilki ir slankioja stovyklos kieme. Neramių minčių slegia- mas leidiesi per stovyklos kiemą ir ieškai ko nors raminančio, guo- džiančio. Tačiau kaip maža širdyje ramybės, ir koks didelis kirmi- nas graužiasi viduje...

Kiems stoviniuoja būrelis vyrų. Kai kas prieina, pastovi, ta-  
sako žodi, kitą ir vėl nueina. Būrelis kartais padidėja, kartais  
sumažėja. Tu prislenki taip pat artyn. Ten dabar skundžiamasi al-  
kiu. Ir tu staiga prisimeni, kad visą laiką taip pat jauti alkį,  
kad šilto durpinės vandens pusryčiams ir vakarienai, o taip pat ne  
kokios sriubos pietų metu tau niekad nepakako. Ir tampa neįeiku,  
kad išmalda, kurios tau taip pavydi vietiniai gyventojai ir kai  
kas Rytuose, yra tokia menka.

Kažkas pradėjo tingiai politikuoti. Tau neįdomu, nes pasaulio politiką tu jau gerai pažįsti. Ji tave siremia smurtu ir jėga, visai užmiršdama nekaltus žmones svetimuose ir sėvuose kraštuose, kurie tetrokšta atgauti karo metu nustotą žmogaus vardą ir teises. Ji nepastebi ir tavo krašto kančių ir žaizdų.

Ji nepastebi ir tavo krasto kanciu ir zaidzu.  
Tau tampa ikyru ir pasitrauki nuo burelio. Eini palengva ir be tikslo tolyn, nuleides galva ir zemem ibedes akis. Staiga sukrykscia vaikas. Ant suolelio sedi kelios motinos. Prie ju zaidžia maži pipirai. Ir tu pastebi, kad vaikų veiduose nėra tokio raudonumo ir gyvybės, kurią matydavai Lietuvoje mažųjų veiduose. Tavo dėmesį atkreipia juokas. Tai gimnazistai susimetę į burelį. Tu vėl prisimeni, kad šiuose namuose veikia gimnazija, pradžios mokykla, vaikų darželis, aukštieji technikos kursai ir visa eilė kitokių kursų kurselių. Tu nušvinti, kad jaunimas sunaudoja laiką, kad atsiranda žmonių, kurie ir koliojami dirba. Tik kas ten? Šie jaunuoliai, kiek girdisi iš jų kalbos, nėra pakankamai išauklėti! Ir pajunti sažinės graužimą, kad dėl jų neišauklėjimo ir tu esi kaltas, kaip ir visi stovyklos gyventojai, nes jų nesudraudi, neramokai, o dažnai pataikauji ir prieštarauji mokyklai.

- Pro atvirą langą veržiasi daina. Sustoji ir klausaisi. Nuostabu. Lyg vasaros vakarą Lietuvoje! Ir tik pagalvojęs prisimeni, kad

mūsų ansamblio choras repetuoja. Tada pradėję pro akis eilė koncertų, kuriais tu žavėjais. Tiesa, paskui girdėdavai įvairių kritikos žodžių... Ak, ta kritika daug kartų neteislinga, karti ir kandi! Ar ne ji kalta, kad šie namai taip supilkėjo, kad žmogus žmogaus nepažįsta? Ir tu nori išrauti liežuvį, kuris dažnai pindavo demagogiškus žodžius tik iš pavydo, neapykantos ar nuobodulio.

Tau darosi nejauku ir grįžti į kambarį. Nors už paklodės užtvartose vienoje pusėje girdi barantis gyventojus, o antroje pusėje tėvas su sūnumi mokytojus keikia, tu paskęsti mintyse ir krinti ant lovos, nes sapnavi jauti didelį nuovargį. Ir stebiesi, kad dviejų metų gyvenimas šiuose namuose be jokio darbo tave taip nuvargino. Tik kai giliau susikaupi, supranti, kad neramios mintys yra sunkesnės už darbą. O jų per šiuos du metus buvo daug: tu nervinai, kai buvo gražinami rusai, kai policija tave kratydavo stovykloje, gatvėje, geležinkelio stotyje, nors buvai visai nekaltas ir nieko neslėpei. Tau daug rūpesčio sukaldavo kraustymas iš vienos stovyklos į kitą, iš kambario į kambarį. Bet daugiausia per tuos du metus tu nerimai dėl rytdienos, nes jau seniai tu gerai nujauti, kad ji tau nieko malonaus nepasiūlys.

Dar daug dienų, gal būt, pradėję šiuose namuose ir gal kasdien jie tau darysis piktesni. Kas kart savyje jausi vis didėjančią nuovargį ir nuobodulį. Tačiau tu esi tikras, kad turės atsiverti stovyklos vartai ir jei tavyje dar bus likę nors truputis energijos, tu dar pajėgsi gyventi ir laisvoje tėviškėje pasidžiaugti žemės kvapu. V.P.

### SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

Iš komiteto apie sukafties minėjimą pranešama: "Š.m. gegužės 11 d. sukafta du metai nuo lietuvių stovyklos, globojamos U.S.A. kariuomenės ir Unrros, įsteigimo Kemptone. Suburti į stovyklą ir belaukdam, kol bus išspręstas mūsų likimas, laiko veltui neleidome. Dirbome kaip kas sugebėjome, organizuotai ir neorganizuotai; rūpinamiesi pakelti savo kvalifikaciją grįžimui į laisvą tėvynę arba emigracijai. Kad tą galėtume parodyti ir kad pasiliktų dokumentalus pėdsakai, dviejų metų stovyklos gyvenimo sukaftį raminėti rengiamės organizuoti gegužės 18-21 d.d. stovykloje atliktų darbų parodą: menų; spaudos, rankdarbių ir pritaikomojo meno, medžio, odos ir kitių išdirbinių, įvairių kursantų bei dirbtuvėlių darbų ir pan. Komitetas kviečia kiek galint gausingiau šioje parodoje dalyvauti. Sekančią savaitę tuo reikalu bus sukvieistas pasitarimas".

### VIETOS ŽINIOS

- DVIGUBAS VASAROS LAIKAS įvedamas rytoj, gegužės 11 d., 3 val. ryto. Tą valandą visi laikrodžiai pasukami vieną valandą pirmyn.
- PAMALDOS rytoj mūsų koplyčioje 9.30 val., ligoninėje 9 val., šv. Lauryno bažnyčioje 12.15 val.
- DR. V. BIELIAUSKAS, psichologijos asistentas Müncheno universitete, šiandien 19 val. pramogų salėje jaunimui skaitys paskaitą temą "Jaunimas ir saviuokla". Rytoj 19 val. valgyklos salėje įvyks jo antroji paskaita visiems: "Lietuvio būdo formavimas tremtyje".
- AKTUALIJOS, kurias rytoj skaitys Tijiūnėlis, įvyks po Dr. Bieliausko paskaitos.
- MEDICINOS SESERŲ kursų lektorai ir seserys instruktorės pirmadienį 15 val. ambulatorijoje kviečiami sverbiui pasitarimui.

- STOVYKLŲS GYVENTOJŲ PATIKRINIMĄ-skaiciavimą, kaip Unrras Kempten Installation pranešė, pirmadienį atliks kariuomenė. Tą dieną visi gyventojai-privalo būti stovykloje. Tikrinimas vyks valgykloje 8.30-11.30 val. Prisistatyti privalo visi be jokio amžiaus skirtumo.Su savimi reikia turėti Identification Card ir maisto kortelę.
- L.R.KRYŽIUS per Kempteno skyrių gegužės mėnesiui paskyrė kolonijos gimnazijos šelpkiniams mokiniams 700,-RM. Pašalpos bus išmokėtos 14 mokinių po 50,-RM kiekvienam.
- VAIKAI 2-17 METŲ amžiaus, kurių pavardės prasideda raidėmis A-K, prašomi pirmadienį 15-16 val. nuvykti į DP ligoninę persišvietimui.
- VAIKAI, kurie neseniai grįžo iš kalnų, pirmadienį 11 val. ambulatorijoje bus sveriami.
- APIE FUTBOLO RUNGTYNES šios dienos "Allgäuer" rašo: "Apie lietuvius, kurie pasirodo pirmąjį kartą, yra nežinoma, kad jie turi gerų žaidikų, jų komanda yra uoli ir greita. Prityrusiems seniems FC lapėms jie bus kietas riešutas. Rungtynės gegužės 10 d. bus tikrai įdomios. Pradžią 18 val. Wiesstrasse". Mūsų komandos vadovai futbolininkus prašo susirinkti 17 val. pramogų salėje, iš kur bus vykstama į rungtynes. Žiūrovai kviečiami laikytis korektiškai.
- KREPŠINIO TEISĖJŲ plačius kursus artimiausiu laiku numatoma surengti Kempteno stovykloje. Suinteresuotieji registruojasi iki pirmadienio pas kolonijos sporto vadovą S.Mackevičių II bl. 85 kmb.
- MŪSŲ ŠACHMATININKAI Dillingene turėjo tarpstovyklines varžybas, kurias pralaimėjo 6,5:9,5 Mūsų komandai taškų laimėjo: Kazakevičius 0,5; Guobys 0,5, Adomaitis 1, Saudargas 2, Serėnas 1,5 ir Kaukorius 1. Dillingeno komandoje žaidė meisteriai Tautvaišas ir Arlauskas. Po varžybų Tautvaišas davė simultaną, kuriame Sirutis ir Saudargas laimėjo, o Guobys padarė lygiąsias. Sekančiam penktadieniui dillingeniečiai pakviesti revanšui į Kempteną.
- ŠACHMATININKŲ SUSIRINKIMAS kviečiamas šiandien 17 val. pramogų s.
- PAPILDOMĄ MAISTĄ IR CIGARETES, kaip iš Unrras gerbūvio ištaigos pranešama, pagal nurodymus iš Heidelbergo, Unrra gali išduoti tik oficialiuose universitetuose, aukšt.technikos mokyklose, profesinio lavinimo mokyklose ir dirbtuvėse besimokantiems studentams.Šie studentai privalo įrodyti, kad jie aktyviai studijuoja. Kontrolė mūsų gerbūvio ištaigoj pravedama gegužės 9-14 d.d. Studentams reikėtų patarti laiku atvykti.
- NELEGALIAI PAPIAUTA KARVĖ apie 5 centnerių svorio buvo dalinama užsieniečių stovykloje. Kilogramas kainavo 30,-RM. Karvė buvo si-pirkta pas vieną vokiečių ūkininką. Kriminalinė policija mėsos dalijimasi sutrukdė ir konfiskavo dar apie 90 kg. Šis kiekis perduotas skerdyklai, - rašo "Allgäuer"/V:10/. Be to, mūsų policija prašo įspėti, kad viešose vietose, pvz. miesto parke, nebūtų nei prekiaujama; nei mainikaujama. Taip pat kreipiamas tėvų dėmesys, kad sudraustų vaikus nuo elgetavimo pas vokiečius.
- JUZEI RACUCKAITEI gautas siuntinėlis iš Amerikos. Gavėja su dokumentais prašoma kreiptis į kolonijos paštą.
- IR IŠ AUSTRIJOS, kaip sako Londonas, nuo pirmadienio pradėdami verbuoti išvietintieji darbams į Angliją. Moterys Anglijoje galėsiančios gauti darbą lengvojoje pramonėje, o vyrai - sunkiojoje. Anglijoje jie būsia prilyginti britų darbininkams ir galės stoti į prof.sąjungas.
- GRIEŽTŲ PRIEMONIŲ numatoma imtis Italijoje prieš nelegaliai įkeltiavusius išvietintuosius, jų tarpe ir žydus.Jie būsia internuoti.

## IŠ VISO PASAULIO

- TRUMANO PAGALBOS akcija Graikijai ir Turkijai 400 mil. dolerių sumoje Rezydentų rūmų vakar buvo priimta didelis balsų dauguma /287 prieš 107/. Iš šios sumos 300 mil. dolerių skiriama Graikijos ūkiniams ir kariniams tikslams ir 100 mil. dolerių Turkijos kariniams tikslams. Pagalbos vykdymo priežiūrai į Atėnus ir Ankarą vykstančios amerikiečių karinės misijos. Pagalbos akcijos įstatymo tekstas dabar perduodamas jungtinei senato ir Rezydentų rūmų komisijai išlyginti skirtumams.
- IR PRANCŪZIJAI numatyta 200 mil. dolerių paskolai JAV vyriausybė pritarė.
- VIENBALSIAI NUTARĖ JAV senato užs. reikalų komisija pritarti reikalavimui, kad būtų skubiai ratifikuotos taikos sutartys su Italija, Bulgarija, Rumunija ir Vengrija.
- D. ACHESON pasakė kalbą, kurioje pabrėžė reikalą praplėsti amerikiečių pagalbos programą. Įvairūs kraštai turi turėti galimybę importuoti, kad tuo būdu galėtų bent dalinai išlyginti už jiems vykdomus pristatymus. Praėjusi žiema padėti dar labiau pablogėjusi ir, jei nebūsią imamasi naujų žygių pagalbos padidinimui, tai padėtis daugelį kraštų gali privesti prie nusivylimo. Koordinuotas Europos ūkis esąs Amerikos tikslas. Vokietija ir Japonija turinčios gauti JAV pagalbą atsikūrimui. "Times" Acheson kabą laiko svarbia ir giliai išvėlgiančia. Nauja šioje kalboje yra tai, kad Amerikos išsiųstus pareigojimus jis numato toli į ateitį. Receptas, kurį duoda Acheson, eis į sveikatą ne vien pagalbą teikiamiems kraštams, bet ir pačioms JAV. Laisvos tautos, kurioms esąs reikėjęs apsisaugoti nuo totalitarinių tendencijų, būsiančios pirmoji eilė išsiųstos.
- VIETOJ KOMUNISTŲ Prancūzijos vyriausybė paskirti trys socialistai ir du MRP ministrai. Naujoji vyriausybė neoficialiai vakar turėjusi pirmąjį savo egzaminą, kai pasibaigus debatams dėl Madagaskaro buvę belsuojama už numatytąsias priemones krašto tvarkai atstatyti. Pasiūlymas priimtas 375 prieš 140 balsų, komunistų atstovams susilaikius. Komunistų pasiūlymas pasiūsti į Madagaskarą specialią komisiją 415 prieš 199 balsus atmetas. Ir Renault fabriky darbininkai, dėl kurių streiko kilo vyriausybės krizė, vėl stojo į darbą. Jie tai nubalsavo 12.000 balsų prieš 6000, pasitenkindami 3 fr. už valandą, vietoj anksčiau reikalaujant 10. Tačiau pradėję streiką Lille kasyklų darbininkai. Šiaurės vakarų kanalų kasėjai istoję į simpatijos streiką. Min. pirm. Ramadier šiandien išeis militarinį medalį W. Churchillui.
- UŽSIENIŲ POLITIKOS KLAUSIMAIS debatai Anglijos Žem. Rūmuose įvyks ateinančių antradienį ir ketvirtadienį. Užs. reik. min. Bevinas padarys pranešimą apie Maskvos konferenciją. Anglijos vidaus politikoje, kaip sako Londonas, pastebimas pakitimas, nes konservatoriai ir liberalai susijungė dėl bendro veikimo 1950 metų rinkimams. Priešrinkiminėje kampanijoje jie drauge stosią prieš socialistus, nes, jų nuomone, dabartinės vyriausybės priemonės Anglijos padėti tik pablogėjusios.
- ŽYMAUSIOS FUTBOLO RUNGTYNĖS Europos istorijoje įvyksiančios šiandien Glasgove, kur susitiks iančios D. Britanijos ir kontinento rinktinės. Iš Europos atvyksta daug žiūrovų. Nuo 15.15 val. rungtynės bus transliuojamos.
- NORINČIŲ MOKYTIS PLAUKTI susirinkimas šaukiamas pirmadienį 19 val. pramogų salėje.